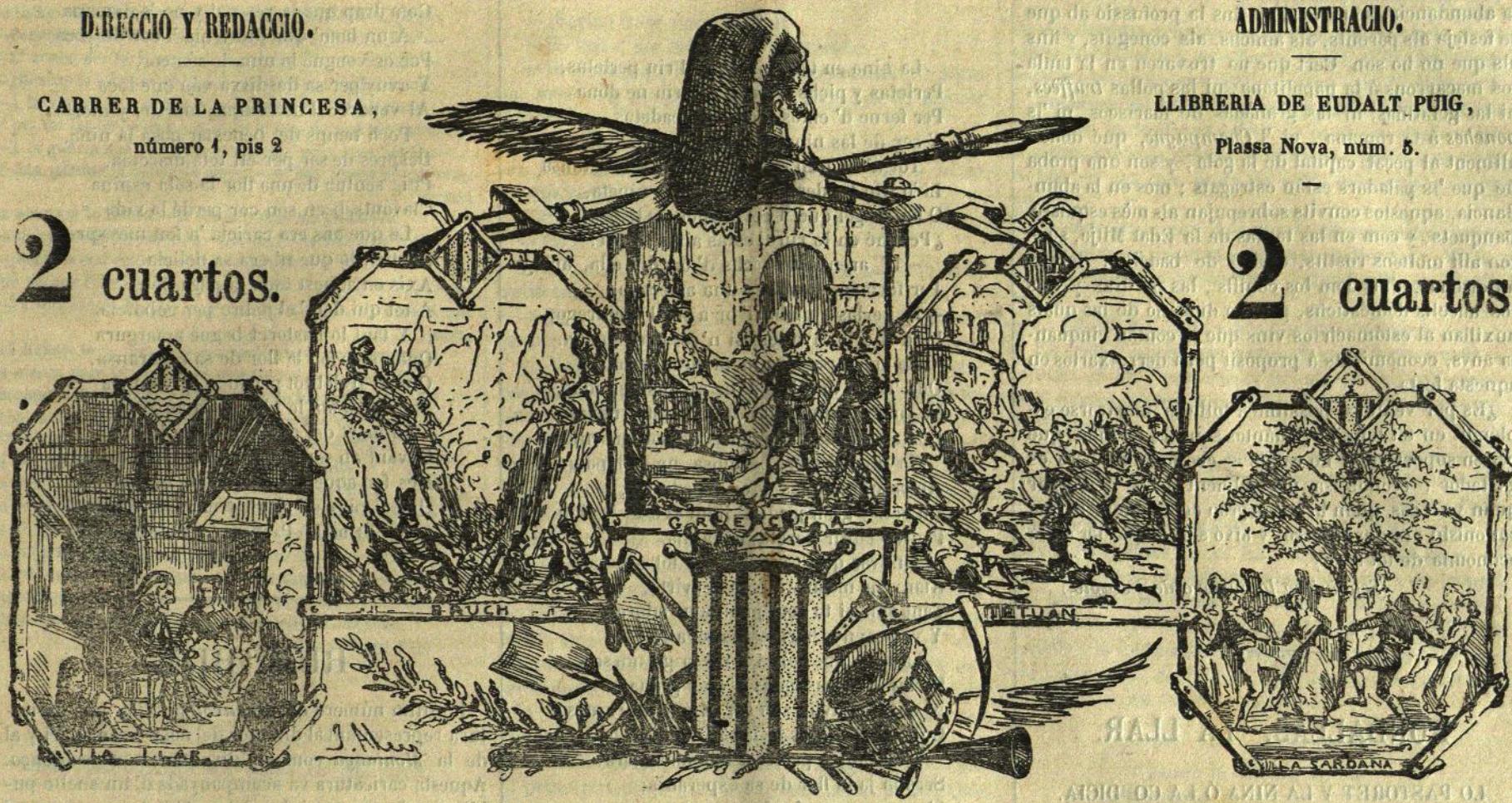

DIRECCIO Y REDACCIO.

CARRER DE LA PRINCESA,

número 1, pis 2

2 cuartos.

ADMINISTRACIO.

LLIBRERIA DE EUDALT PUIG,

Plassa Nova, núm. 5.

2 cuartos

ANUNCIS

A PREUS
EQUITATIUS.

LA BARRETINA.

LITERATURA,
CIENCIAS
Y ARTS.

SEMMANARI POPULAR.

guts, se 'ns figura que no es necessari fer lo nostre retrato ab tanla minuciositat com fora precis, escribint pera qui no 'ns hagués vist, ni sapigués res de nosaltres.

Tenim virtuts, tenim defectes: mes moltas vegadas se 'ns han negat las primeras, y se 'ns han engrandit los segons. Del nostre caràcter s'ha dit que som intractables y fins àspres; y sense alabansa propia, afirmem que s'han equivocat al donarnos aquestos calificatius.

Som serios y de pocas rahons, això es veritat. Las nostras costums que venen de molt antich y à las que som mès fidels de lo que generalment se creu, nostres hàbits de traball, nostre geni calculador y especulador, ens dopan eixa gravet que desconeixen los homes de altre temple, y per això escusem rahons y evitem circunloquis, que espressant freqüentment menos, sembla que diguin mès. Los homes que fan paga de paraulas, de frasseología, estarán mal ab nosaltres; nostra llengua plena de monosílabos, y tots ells molt significatius, està adequadament al caràcter nostre. Parlem poch, no 'ns agrada revestir ni endulsar lo que diem, y per regla general, no 'ns ocupem de encubrir una negativa ab paraulas que indirectament la significan, sino que la deixem anar rodona y pelada. En cambi fem també un favor gastant molt pocas paraulas, ó cap, y prestem un servei sense fersnos pregar, sense ponderar lo que 'ns costa, sense donarli cap importància. Si 's busca la veritat de las cosas que 's vinguï ab nosaltres; la hipocresia no la entenem, y la usem poch y malament, y may entre nosaltres, perque 'ns coneixem massa pera preténdre disfarsarnos la veritat. Quan parlem ab personas de aquellas que 'ns acusan d' esquius, pot ser redondejem un poch massa la expressió y endulsem la asperesa que hi ha en lo fondo de lo que diem; mès si 'ns apuran un xich, sortim ab la veritat neta y amarga,

perque no som nascuts pera fer comedias y ser far-sants. Allò del pa pa, y lo vi vi, creyem que se 'ns pot aplicar perfectament: pero som formals, may faltem à la paraula, y apènas la hem deixada anar, ens contem firme y constantment obligats à cumplirla.

Diuhen alguns que som mesquins y fins afeigexen miserables y avaros. Aquesta acusació es falsa en tot lo significat de la paraula.

Los catalans som econòmics per sistema; y eixa economia te per objecte grans y loables fins, molt dignes, per cert, de ser imitats. Volem assegurar la nostra subsistencia y la de la nostra família en aquella època en que l'home, à causa dels seus anys y de las enfermetats, deu crerer que són traball li proporcionarà poch ó cap resultat. Volem vetllar pera la educació dels nostres fills, procurant a las noyas una bona col·locació qu'en Catalunya y en tot arreu es mès probable quan las noyas tenen un bon dot, y donar als noys una carrera que 'ls hi procuri independència y 'ls posi al abrich d' una desgracia de fortuna, encara que sigui molt bona la que 'l pare pugui deixarli. També en això hi entra per molt lo nostre caràcter independent que 'ns porta à no olvidar mai la idea de bastarnos a nosaltres mateixos, de procurarnos també nosaltres mateixos la subsistencia y tot lo precis pera viurer, sense trampas, sense deutes, sense obligacions a las que tenim una aversió irresistible. Tot això pesa sobre nosaltres com una carga inmensa, y no carreguem aqueix pes sobre nostras espallasses sino quan no hi ha mès que aquest trist recurs ó lo de morir de miseria. Volem fer ostentació de la fortuna en ocasions donadas y sabem celebrar ab convits y ab profussions y grandes les solemnes dias de la vida domèstica. Acudiu à un casament, à un bateig, à una festa major de 'ls pobles petits, ahont ab mès veritat se conservan y ahont deuen estudiar-se las costums, y veureu

CATALUNYA Y LOS CATALANS.

(Continuació.)

¿QUÉ SOM LOS CATALANS?

Contestada ja dins del límits que 'ns hem proposat la primera de las tres preguntas ab que encaixessarem eix escrit, pendrem per tema la segona, y ab alguna major extensió y en termes mès explícits respondrem à ella.

¿Qué som los catalans? Abrassa tantas cosas eixa pregunta, pot satisferse à ella de tantas maneras, que, à confesar la veritat, casi bù no sabem per ahont hem de comensar à cumplir nostra promesa. Pera deixarla airosa, s'ha de parlar de nostre caràcter, de nostras costums, de nostres vics, de nostras virtuts, y encara, en rigor, de tot lo que basti à donar de nosaltres una idea cabal als que no 'n tinguin cap. Mes com no aspirem à ser llegits molt lluny de la nostra pàtria, y 'ns dem per molt satisfets ab los sols lectors d'Espanya; sent com som los catalans coneiguts de tots ells, encara que pot ser mal cone-

la abundància, la riquesa, y fins la profusió ab que se festeja als parents, als amichs, als conegeuts, y fins als que no ho son. Cert que no trobareu en la taula los macarrons á la napolitana, ni las pollas *truffées*, ni las gelatinas, ni las granades de mariscos, ni 'ls ponches á la romana, ni 'l *Champagne*, que donan aliment al pecat capital de la gola, y son una prova de que 'ls paladars están estragats; més en la abundància, aquests convits sobrepujan als més esquisits banquets, y com en las taulas de la Edat Mitja, surten allí moltons rostits, quarts de badella, llebreras á dotsenars, aixís com los conills, las perdius y tots los auells domèstichs, pera la digestió de las quals auxilian al estómac los vins que ja contan cinquanta anys, economisats á propòsit pera derrotxarlos en aquesta festa.

¿Es per ventura possible á tothom mostrarse esplèndit en tot temps? ¿Quàntas son las fortunas que poden soportar? Lo català es econòmic, pero es gastador; economisa normalment pera derrotxar quan ve 'l cas, quan hi ha un gran aconteixement que canonishi eix despilfarro, y aixó sols se pot fer ab la economia de tot l' any.

(Seguirà en lo número de dissapte.)

RONDALLAS.—LA LLAR.

LO PASTORET Y LA NINA Ó LA COBDICIA.

RONDALLA.

Si per compráus arrecadas
Haveu de vendreus lo cor;
Bén haja la cirereta
Bén haja la cireró.
Serafi Pitarra.

I.

Una vegada en un poble hi havia,
Que apropi d'un riu, juguillós estava,
Una horfaneta que robat tenia
Lo cor d'un pastoret que allí habitava.
Hermosa n' era, y com lo sol rosseta,
Brillant sa cabellera de fils d' or,
Sos llavis eran grana, y sa boqueta
Obrintse no llansava sols amor.
Joyosa á vora 'l riu un jorn estàva
Guaytant de la corrent la bella cinta,
Quan dantne raigs de llum ja espurnejava
L' estel del demàt que 'l mon ne pinta.
Quietut la més sublime allí regnava
Y sola allí, de goig son cor glatia,
Quan sent que ja trinat ne saludava
Alegre 'l rossinyol, al rey del dia.
Buscava á vora 'l riu l' hermosa nena
D' arenas que ell ne porta los pichs d' or,
Y en tant que d' alegría estava plena
S' hi acosta 'l pastoret que li 'n d' amor.
S' hi atansa plè d' amor llagrimejant
Perque cubreix de pena lo seu cor,
Puig sab que si la nina es son encant
No 'n vol per co acceptar lo seu amor.
— Ne vols ja que la pau del pit me robes
Ser reyna carinyosa de mon cor?
Ja sabs que d' estimarte he dat mil provas:
Donchs dónam, t' ho suplico, ton amor.
Ja sé que no 'm vols tu, perque só pobre,
Perque no finch per tu joyetas d' or;
Mes tu n' ets, nina, d' or, y l' or te sobra
Y jo per tu só, nina, rich d' amor.—
La nina que sols vol de la grandesa
Portar las ricas galas d' or y grana,
No vol donar son cor al que riquesa
Tenintne sols de cor, yuy l' hi demana.
Y en tant lo pastoret bêu amargura
Secada ja la flor de sa esperanza;
L' oratge que n' esbenta sa ventura
Li envia al fons del cor gréu anyoransa.

II.

La nina en tant ne cull del riu perlitas,
Perlitas y pichs d' or que 'l riu ne dóna
Per ferne d' eixos pichs arrecadetas
Y ser de las ninetas la mes móna.
Tot d' una un cavaller que ja s' hi atansa
Li 'n diu tot desseguit: —digan nineta,
O bé, àngel que 'l cel al mon ne llansa,
— Perqué en lo riu t' estas aixís soleta?
— D' arenas los pichs d' or, diu ella, aplego
Per fermes, cavaller, una arrecada.
— Jo perlas y pichs d' or á crull t' entrego,
Li 'n diu lo cavaller, si n' est ma aymada.
Ne tinch per tu nineta ricas robes
Que 'n son de filets d' or ab gust teixidas,
Ne tinch jo nina un munt de totas novas
Que ab perlas y diamants ne son guarnidas.
Ne tinch á mes, hermosa, un rich palau
Ab cambres totas d' or y pedreria;
Un bèll y gran jardi d' hont si á tu t' plau
Podràs cullir floretas cada dia.
Tindrás qui t' servirà y á totas horas
Afany ne mostrerà pera servirte,
Tant sols si tu com jo nina m' adoras.
Y vols avuy, hermosa, mévadire.
La nina que sols vol de la grandesa
Portar las ricas galas d' or y grana,
N' entrega avuy son cor al que ab riquesa
Cubrint de amor la falta li 'n demana.
Y en tant lo pastoret bêu amargura
Secada ja la flor de sa esperanza;
L' oratge que n' esbenta sa ventura
Li envia al fons del cor gréu anyoransa.

III.

La nina que ab riquesas sols somnia
Son somni vèu que es ja realitat,
Las robes de llaneta que ans portava
Ja sedas las més ricas s' han tornat,
Las flors que del poblet ans contemplava
Ne son avuy rosers bermells y blanxs.
Y sitis tots cuberts de seda blava
Los que eran en sa casa sensills banchs
Si n' era quan vestits duya de llana
L' encant dels minyonets per sa bellesa,
Portant ara vestits de seda y grana
L' encant ne fa de tota la noblesa.
Las flors que avans del camp ella 'n cullia,
Las cull de son preciós y bèll jardi.
Més si ans tant sols rosellas ne tenia
Ne té avuy richs clavells de hermos carmi.
Criats per son servey te pressurosos
Aquella que en 'l mon era soleta,
Y cotxes de recreo 'ls més luxosos
La que era del poblet pobra horfaneta.
Té en fi la que ab riquesas sols somnia
Perfums de rosa y or ab que embalsama
Las cambres, la que en somnis sols estava
Avans, en un palau com rica dama.
Y en tant lo pastoret bêu amargura
Secada ja la flor de sa esperanza;
L' oratge que esbenta un jorn sa ventura
Deixa á son pobre cor gréu anyoransa.

IV.

Més luego per son cor fou de martiri
Lo cel que fins allí fou de ventura,
Bén car ne pagà prest lo seu deliri
Que un dia li inspirava sa hermosura.
Com flor que en primavera està usanosa
Que 's seca y aniquila al ser istiu,
Un dia 'n fou la nina vanitosa
Y avuy per sufrir penas tant sols viu.
Com fou en primavera flor cullida
Per serne d' un senyor la rica toya,
Ne fou d' aquest mateix, quedant marcida
Mirada com trastot aquella joya.
La prenda que á gran prèu ne fou pagada
Quan n' era d' or brillant y rica grana,
Ne fou al ser perdut son brill, deixada

Com drap que ja res val y no 's demana.

A un hom' que diu tenia 'l cor de roca
Per or vengué la nina lo seu cor,
Y avuy per sa desditxa vèu que loca
Al vendrer 'l ne comprà martiri y mort.

Poch temps del benestar gosà la nina,
Després de ser per ell tota marcida,
Puig sente de una flor la sola espina
Clavàntseli en son cor perdé la vida.

Lo que ans era caricia 'n fou meyspreu,
Martiri, lo que n' era sa delicia,
Axís en aquest mon ja paga Déu
A tot qui deix' al pobre per cobdicia.

Y tant lo pastoret begué amargura
Quan seca fou la flor de sa esperanza,
Que al fi del tot perduda sa ventura
Son cor matà lo plor de la anyoransa.

La mort del pastoret causà la nina
Cavant ab son menyspreu llur sepultura,
Més fou aqueixa mort aguda espina
Que al pit se li clavà y morí ab tortura.

FI DE LO PASTORET Y LA NINA.

ANTONY BOSCH Y F.

RUM, RUM.

L' últim número del *Esquirol* publica una caricatura representant al director del nostre semanari y al de la *Montanya* com se disputan lo *Serrallonga*. Aquesta caricatura va acompañada d' un suelto publicat en la quarta página del periòdic, que per sí sol bastaria y sobraria pera que nosaltres no tinguessem cap queixa contra la redacció del *Esquirol*. Per eix motiu en primer lloc no hem volgut recórrer als tribunals, y en segon lloc perque com som partidaris de la llibertat d' impremta, no 'ns agrada posar obstacles á ningú. Més lo que si no volem deixar passar per alt, es que un dels redactors demanà lo permís al director de *La Barretina* pera publicar la caricatura, y lo director li digué categoricament que no. Més habentli oferit lo redactor del *Esquirol* qu' aixís com á instancies del senyor Balaguer se prescindiria de la cara, si ell volia donar lo permís, també se 'n prescindiria; lo director contestà que ab aquesta condició no tenia inconvenient en firmar lo permís que la llei d' impremta exigeig. Convincuts ja respecte á n' aquest punt, estengué lo permís que poch més ó mènos deya aixís: «No tinch inconvenient en que 's publiqui la caricatura del director de *La Barretina*, sempre y quan se prescindieixi de la cara, conforme m' ha ofert un de sos redactors.» Lo redactor quedà satisfet del permís y de las rahons que nostre director li donà. Més lo dissapte passat, sortí la cariatura qu' hem dit, sense haber prescindit de la cara del director de *La Barretina*. No tenim cap classe d' aversió ni resentiment contra 'ls redactors del *Esquirol* puig que la caricatura en qüestió, es d' aquelles caricaturas qu' encara mès abiat honran que no pas altra cosa. Més ells han faltat á la paraula y ho volem fer constar. En aquest punt, ens dispensarán que ho diguem; pero no han estat catalans.

Lo nostre estimadíssim amich D. Estanislao Clariana's ha separat de la redacció de *El Examen* per qüestió de principis. Nosaltres que tenim tractat al senyor Clariana, trobem qu' ab aquesta separació no ha fet més que donar una prova més de són caràcter independent y de que sab tenir la dignitat que deu tindrà lo periodista, per lo qual lo felicitem cordialment.

F.

UN POM DE VIOLETAS.

COLECCIÓ DE BALADAS

ENDRESSADAS A MON BON AMICH EN ARCÍS DOMENECH.

IV.

Sentadeta sota un om,—una nina ne brodava,
Los capdells ne son fets d' or,—las agullas son de plata.

De lluny ven venir corrent,—de lluny ven venir lo patje :
—Doncelleta del meu cor,—¿per quí lo llençol acabas?—
—L' acabo per fer'l servir—lo primer jorn de casada.—
—¿Doncas ja promés ne tens?—Donsellet no pas encara.
—À la guerra jo me 'n vas,—d' allí, may feré tornada,
Si per mí fas lo llençol,—vindré al cap de nou setmanas.—
—À la guerra anáren pots—lo llençol pels dos s' acaba—
N' han passats ja molts de jorns ;—n' han passat ja nou set-
manas;
La nineta à lo llençol—n' ha dat totas las puntadas.
De lluny cavall ve corrent,—del cavall cavaller baixa :
—¡Bonichs son estos brodat!—Cavaller no 'us burlau massa,
Que los que l' hand' estrenar—ja contents ab ell se 'n passan.
—Tú volguesses baratar,—ser d' un compte, en lloc d' un
patje,

Pel llençol te 'n dòno jo—est anell ple d' esmeragdas.—
La nineta pren l' anell,—lo compe pel bras la agafa.
Escolans del monastir—fan brandarne las campanas.
Cabalcantne blanch cavall—de la guerra torna 'l patje,
Plé de nafras te lo pit,—al costat n' hi porta espasa.
Al serne sota del om—del cavall ja ne devalla,
La nineta no hi es pas,—à festa tocan campanas ;
Lo patje ab gran desconfit—vers lo monastir n' avansa,
La nineta del llençol—ab lo couple 's maridava,
Lo patje ne llansa un crit,—campanas de tocar paran.
Lo patje mort n' ha caygut,—del pit cap nafra l' hi raja,
Las campanas altre cop—per l' espay los seus sòns llasan
Ab tó trist tocan à morts—si à casament ans locavan.

FRANCISCO MANEL PAU.

LOS CAPUTXINS DE ARENYS DE MAR.

Un dia 'm passejava per un dels carrers de la vila d' Arenys, quan sorprengué ma vista un religiós que portava hábit, y que probehit d' unas alforjas, anava per las casas implorant la caritat pública. Mognut per la curiositat y venintme de nou aquell traço que no estava acostumat à véurer en los religiosos de Espanya, me vaig acostar al home de las alforjas y li diguí :

—¿Seriau frare per ventura?
—Só frare, me contestà l' interpellat.
—Dispenséume la pregunta, bon germá, li diguí jo, mès com no sabia que en Espanya hi hagués frares...
—Donch V. estava un poch atrassat, me contestà ell, jo al menos li puch respondre de que n' hi ha un convent.
—¿Y quin convent es aquest que vos dieu?...
—Lo nostre.
—Me agradaria véurerlo, li vaig contestar jo cada volta mès mogut per la curiositat.
—Donch si vol venir, jo li acompañaré. Deixim acabar de fer la capta y hi podrém anar.

Lo vaig seguir ab gust—perque la meva curiositat era gran,—y ell després de haver entrat y sortit de un sens fi de casas en que li omplian las alforjas, qui ab pa, qui ab vi, qui ab verdura, qui ab carn, etc., etc., etc., etc., etc., se dirigí cap à un carrer estret, al cap devall del qual se descubria lo convent dels pares caputxins. Lo meu guia m' esplícà pel camí que ell era llech, y que 'ls llechs son los que estan mès malament del convent. Que entre passar à fer la capta y cuydarse del hort, no s' entenia de feina. Que ab prous treball li quedava temps pera resar. Que los seus germans estaven mès bè qu' ell, porque aquells no havian de fer mès que resar y estar en lo convent. Que en lo convent eran ja una pila (1). Que en menys de dos anys havian ja pres bastant peu. Que lo pare prior havia comensat la obra restauradora ab cinquanta duros justos. Que al principi tenia una capella sumament petita. Que ara ja tenia una iglesia molt grandeta. Que 'ls frares del convent podian dir y degan misa. Que podian confessar y confessavan. Que las donas del poble 'ls respectavan moltissim. Que la sèva iglesia era pot ser la mès concorreguda de la vila. Y que tenian un hort bastant grandet, un pati bastant regular, unas

(1) No 'm recordo del número. Me sembla que 'm va dir qu' eran quinze.

celdas decentes y higièniques, y que, ajudant Déu, abiat tindrian claustral y mès horta, perque lo seu desitj sols era tenir un convent tan gran com lo dé avans.

Totas aquestas notícies me posaren al corrent de tot quant jo desitjava saber y 'm feren encara mès ganas de véurer lo convent, per lo que vaig dobrar lo pas per mort de serhi mès abiat. Així suscehi.

Lo convent es nou. Las parets de las portas están totas plenas d' inscripcion, unas dedicadas á María, otras dedicadas al home y recordantli que ha de morir.

La iglesia fou lo que mès me va sorprendre.

Es gran y sus parets sostenen preciosos quadros antichs. Si mal no recordo, hi vaig contar vuit capillas y setze ó vint confessionaris. L' altar major es molt gran.

Quan vaig visitar la iglesia, hi havia dues donas que la estaven arreglant. En un altre departament del mateix temple, hi ha l' altar de la Divina Pastora. Fora de la iglesia s' hi veu 'l pati que me havia dit lo frare llech. Es, reduït pero espayós. Al mitj hi ha una especie de pilastra, à sobre de la qual hi descansa un globo terrestre que jau sota una creu, com significant que en totas las parts del món existeix la institució dels frares caputxins. En una de las caras de la pilastra s' hi llegeig la següent dècima que llamá la meva atenció :

Cuando la bondad divina
á Cataluña envió
á los padres, se fundó
la religion capuchina.
De obra tan peregrina,
de Monserrate María
es patrona, amparo y guia
y bajo su gran poder,
permanece con placer
y general alegría.

— 100 —

se posá en cuidado perque la grogó invadi las galtas de la Marta y
apenas se li trovava 'l pols.

—Aixó es fet, se deya á sí mateix al examinarla, aixó es fet. No
coneix remey humà que puga salvarla.

Dos días mes durá la lluya.

La ciencia y la natural vitalitat perdian terreno visiblement devant de la mort.

La Marta se 'n anava, se consumia, y cada instant era un pas
mes cap al sepulcre.

En Mateu mateix ho coneixia; pero no gosava confesars 'ho.

Es tant trist pronunciar la última paraula per nostres propis lla-
bis! Es tant dur renunciar á tota esperansa quan encara podem
sostenirla ab un fil, per mes que sia de tranyina!

—Ja no tinch res mes que ferhi, li digué lo metje, la meva missió
está acabada y érech que li será de mes utilitat lo rectó.

—Es dir, qué no hi ha remey?

—No sé trovarli ni penso que un altre lo trovés. Sols per miracle
podria sortirne.

—Ay!

Se prengueren totas las precaucions necessaries pera no alarmar
á la malalta, y evitar que son estat se agravés ab lo trastorn que
habia de produirli la perspectiva de una mort pròxima.

A las primeras paraules indirectas que li dirigí Bernat (puig en
Mateu no tingué prou cor pera ferho) comprengué aquella santa
dona sa situació.

—Conech que 'm moro, digué ab tota tranquilitat, conech que no
está lluny la hora en que me despediré pera sempre de tot lo mate-
rial y volarà lliure la meva ànima per los espays de la benaventuransa.

Los circumstants ploravan.

—Per qué ploreu? Es camí que tots havem de fer un dia o altre.
Direu que encara so jove... ¿qui ha senyalat edat pera morir? Posada
al mon per voluntat del que tot ho pot, ma vida no era meva,
era un depòsit que se 'm havia confiat... Avuy me exigeix que 'l
torni lo mateix que me 'l doná. ¿Per qué resistirse? ¿Per qué con-
siderar un mal, lo que no es altre cosa que lo cumpliment de las
lleys de la naturalesa?

— 97 —

—¿Qué dius? preguntá Bernat.

—Oh! no hi ha cuidado. Un xich de mal de cap. Com aquets
tabalots han alborotat tant aqueix matí, jo ja ho veig... Pero no se-
rá res si à Deu plau.

—Las recaigudas de sobre part sempre me han fet por. La Quica
del Ros va morir de aixó, y te recordarás que à ta tia li va anar
molt prim. Jo, en ton lloc, enviaria à buscar lo metje.

—No vos amohineu, que no hi ha por de res.

Mes en Mateu que no participava de la tranquilitat que volia infundir als altres, anà á trovar al doctor y resolgueren que per no
alarmar á la partera, se presentaria en la casa valentse del titol de
conegut y no del de facultatiu.

Així se feu, prenen per pretexte lo anar á felicitarla per lo bateig.
Al sortir de la alcova tots lo rodejaren preguntantli lo seu parer.

—Està bastant carregada, contestà, molt encesa y té la boca seca;
pero no hi veig perill. Poseula á dieta, res de menjar y dauli beuer
sempre que 'n demani.

—¿Aigua del temps?

—No, tebiona ab bolado... y que procure suar.

—¿Qué no recepta?

—Per ara no es necesari. Demà tornaré á primera hora.

En Mateu quedá preocupat.

Lo estat de sa dona lo alarmá, per lo molt amor que li tenia; mes
no perque arrivés á confessarse que estava mala.

—Lo eridat al metje sou, com qui diu pera tranquilitat de concien-
cia, tenint una íntima confiància de que aquet al veurer la partera
se burlaria de sos temors y aseguraría que estava bona.

—Pero en lloc de aixó, lo metje havia ordenat dieta y promés que
tornaria lo endemà.

Luego lo mal era una veritat, sense perill per lo moment; pero
subjecte á una agravassió y á una desgracia.

—En Mateu no dormí en tota la nit, puig los cuidados son magni-
fics y efficassos medis de desvetllar.

—Se llevá avans que 'l sol y corregué á veurer la malalta.

—Sa sola vista, apesar de sa complerta ignorancia en lo art de cu-
rar, li inspirá las mes profundas inquietuts, que desgraciadament
foren confirmadas per lo doctor.

Tot voltant del pati hi ha un hort en lo qual hi creix tota classe de verdura.

En l'hort hi ha un gran safreig ple d'aigua y adornat ab una cascada en que s'hi veuen cosetas ingenuoses.

Avans d'entrar en lo departament de las celdas se passa per un pati.

Las celdas son espayosas y en ellas s'hi pot viure bè. Son ben ventiladas. Tant aquestas com la posició topogràfica del convent son higièniques.

A més de lo que hi dit, també tenen més terra al voltant del convent. Si tot això ho han fet en dos anys, han fet molt. Sols una constància inquebrantable pot produir tals resultats.

Los pares caputxins portan hábit de color de xocolata, ab caputxa. En la cintura, una corretja l's ajusta l'hàbit. En los peus portan sandalias ó espadanyas. Van afeitats del cap y en tot lo voltant tenen crescut lo cabell, en forma de corona. Usan bigoti y barba. Aquesta no massa crescuda.

Vaig preguntar si tenian novicis, y'm costestaren que sí, pero que no'n tenian gaires, y que no feya molts días que l's ne havia fugit un, fill de Breda.

Preguntant jo á què se podia atribuir això, me contestaren que tal volta era fill de les moltes privacions y penalitats que l's imposavan á fi de probar sa vocació,

Las privacions, me va dir un per que consistian en férlohi passar més horas del regular sense menjar, en ferlos vetllar, etc., etc., etc., etc., etc.

Després de haver vist lo que l's he contat, vaig agafar lo tren y me'n vinguí depressa á Barcelona. Un altre dia, —si Deu ho vol,— sabrà lo que jo opino respecte als frares.

ANTONET SERRA.

Solució á las xaradas del número passat.

Si arriba á tenir pe-re-sa
Don Francisco de Que-ve-do,
li juro, Serra, que Espanya
tindria un poeta mé nos.

Solució al geroglífich del número passat.

Encara que 'n Serrallonga
no havia sigut gens bo,
quan lo pobre estigué pres,
lo poble sempre piadós,—
piadós ab la desgracia,—
li cantá aquesta cansó :
*Las ninetas ploren
ploren de tristor,
perque en Serrallonga
es á la presó.*

Enviadas pel correu.

XARADAS.

Déu me 'n guard d'un hu de cólera
Envejo molt la segona
Perquè d'estar bo es senyal,
Y estar bo es molt bona cosa.
Cassador que apunti be,
Dé prima y dos ne fa fo rsa.
La tercera no fa res,
Tant sols per fe 'l tot es bona.

MARIANO BURGUES —SABADELL.

Pròposito ma prima,
Paraula es solsament,
Mes de primera ab dues
Alguns jorns ne veyem.
La segona y tercera
Juntas venen á ser
Lo q' un fa quan te goig
O quan tristes te.

Y la prima, y segona,
Y tercera,—totas tres,—
Es lo que 'ns fá á nosaltres
Quan bellesas mirem.
Mes ma quarta y ma quinta
Que son independents,
Ho sol fer lo que daura,
Qui pinta... y molts pochs mes.
Totas mas lletras juntas
Fan absolutament,
Calificatiu que 's dona
A tot lo que admirem.

P. R. S.—REUS.

GEROGLÍFICH.

Quim IIr. A $\frac{1}{2}$ a 37 anys Noy VI.

Las solucions se donarán en lo número de dissapte.

ANUNCIS.

LA MAGNIFICA

BALADA DE CATALUNYA

DEVUDA Á LA PLOMA DEL REPUTAT POÉTA

RUIZ AGUILERA.

AIXIS COM LA COLECCIÓ DE POESIAS QUE BAIX LO TITOL DE

RAMELLETS

se publican en aqueixa ciutat; se venen en la nostra administració, Llibreria de Don Endalt Puig, Plassa Nova, núm. 5.

Los pedidas al per major poden dirigirse tambe á la mateixa administració.

DIRECTOR: D. ANTON SERRA.

Editor responsable: D. FRANCISCO ALFONSO.

Barcelona.—Imp. de Jaume Jepús, carrer de Petritxol, 14 — 1868.

— 98 —

—Lo mal está de puya, digué aquet, y pot posarnos en un conflicte.

—Qué es lo que té? pregunta'l marit alentant apenas.

—Té una inflamació que se desarrolla ab una forsa y rapidesa extraordinarias. Si's tractés de un altre dividuo fora cosa molt sensilla. Combatiriam lo mal ab una sangría mes ó menos abundant segons la necesitat y faríam declararse la crisi; mes ara...

—Ara?

—Ella está partera g'quí s'atreveix á tréurerli sanch?

Lo metje quedá pensatiu, mossegant lo punyo de la mengala, mentres los interesats se'l miraban anguniosos, esperant de sos llabis una sentencia.

—No m'hi atreveixo, digué per fi, usarem medis menos heróichs. Daume paper.

Receptá y prometé tornar á la tarde.

Fou acompañat fins á la porta, per la familia, ab aquella veneració casi supersticiosa ab que es mirat lo metje en las casas en que hi ha un malalt.

La naturalesa que guarda molts secrets impenetrables fins per los que ab cor y fe la estudian, es una cosa desconeguda absolutament per los llechys que no han volgut ó pogut desentranyar sos misteris.

Lo desconegut es sempre aterrador.

Y per això, quan los fenòmenos de la naturalesa se realisan de una manera fora de lo ordinari en una persona estimada, constituintla en estat de enfermetat, los allegats del malalt perdan la xabeta, tenen lo cor prim, y los afectes y angunias que l's agitan dominan per complet el raitj de intel·ligència que podria dar los sang freda pera mirar desapasionadament la situació.

Entre ells, lo facultatiu que l's porta la ventatxa de menos interess, y mes sabiduría, es mirat com lo únic remey de un cas desesperat.

Hi ha una vida en perill ¿qui pot apartarlo?

Lo metje.

Aquet es pues la persona mes important, que hā de ser cegament creguda y sobre tots respectada.

Ell té en sa ma, ó al menos ho sembla, la vida y la mort. Apar un

— 99 —

Dèu, y Dèu lo anomenan, traduhint abreviadament la idea de que de Dèu es de qui lo be se espera y que ell serà, en cas de surtir triunfant de la enfermetat, lo instrument de que se haurà valgut la Providència pera dispensar sos favors.

Los de la casa anavan tots alborotats, perque l's cullia de sorpresa la agravació del mal de la Marta.

En Pau era lo únic, que no comprenia perque tot alló havia de parar en una desgracia. No obstant, després de una llarga conversa que tingué ab en Bernat, que per aquesta sola vegada se olvidá de son esperit mofeta y parlá en serio, vingué á traslluir que lo carro anava per l'pedregal y que no hi hauria motiu de admirar-se si després del bateig ocorregués anar á un entero.

Y com apesar de tot, no deixava de haverhi sensibilitat baix aquella crosta ruda, y veia que tothom estava apesadumbrat, ell també se capticá y comensá á pensar que en aquet mon no tot son ratos bons.

La inflamació avansava com un cavall á la posta.

En una altra visita, lo metje veient que no hi havia medi de dominarla se decidí per la sangría. Hauria volgut tenir una consulta avans de determinar-se; pero lo apurat de la situació no daba espera.

—Es precis jugar lo tot per lo tot, digué á Mateu, y deixarho á la mà de Dèu.

—Fasses la seva santa voluntad, murmurá lo marit ab veu ofegada.

Després de aquesta espresió de resignació, se arrecà l's cabells, se doná cops de cap en las parets y fins hauria blasfemiat si n'hagués sabut.

Lo primer cop no l'evita la ànima mes ben trempada.

Los dos noys anavan de aquí per allá veient visions. La idea de la mort no estava ben definida en sas joves imaginacions; pero presentian que amenaçava una gran desgracia y se trovaven en aquell estat de assorament que agita als aucellets quan la atmosfera carregada de electricitat apar tranquila y prepara al mateix temps una tempestad horrorosa.

La sangría posá á la malalta en un estat de debilitat alarmant.

Avans senyalaba lo metje, com síntoma dolent, que tingué la cara molt encesa, los ulls enfondits y la respiració fatigosa. Després